

Verantwoordelijkheid AVB

Henk van der Scheer, Frans Heessen en Dick van Houwelingen
Van overheidssteun naar facilitering

Met de komst van de Bijenwet in 1947 ging de overheid zich o.a. met de bestrijding van Amerikaans vuilbroed (AVB) bemoeien. Bij een uitbraak werden alle volken op de betreffende stand geruimd en kreeg de imker een vergoeding voor het verlies van zijn kasten. Ook werd een vervoersverbod ingesteld en het betreffende gebied gescreend op het eventueel voorkomen van nog meer zieke volken. Pas als alle zieke volken waren geruimd werd het vervoersverbod weer opgeheven. Dat alles ging op kosten van de overheid die daarvoor putte uit een dieiergezondheidsfonds, dat werd gevoed door de overheid en de veeteeltsectoren met uitzondering van de imkerij. Dat vonden wij imkers natuurlijk prachtig en dat zou zo tot in eeuwigheid moeten doorgaan vinden we nog steeds. Helaas zijn we wreed wakker geschud door het Ministerie van LNV. In 2000 werd ons voor het eerst meegedeeld dat we moesten gaan meefinancieren aan dat dieiergezondheidsfonds. Een paar maanden later verdween het woordje 'mee' uit de gesprekken en werden we uitgenodigd om (op termijn) alle bestrijdingskosten die de overheid voor ons maakte te financieren. Hoe de 'onderhandelingen' daarover verliepen heeft u onlangs in het februarinummer 2005 van Bijen kunnen lezen. De overheid trok daaruit terecht de conclusie dat we weinig zin hadden in betalen en draaide toen de rollen om.

Eigen verantwoordelijkheid

Zodoende werden we december 2004 verrast met een brief van MLNV aan de Bedrijfsraad en in januari 2005 met een beleidsvoornemen van de minister van LNV aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal. De inhoud komt er op neer, dat de imkerij zelf verantwoordelijk is voor de bestrijding van AVB. Wettelijk gezien is de overheid namelijk tot niets verplicht en dat geldt ook voor andere niet verplicht te bestrijden ziekten. Wel wil MLNV faciliterend optreden, mits we daarom verzoeken en dan doet MLNV dat uiteraard alleen tegen betaling. Concreet noemde de minister in zijn beleidsvoornemen dat hij bereid is te faciliteren door een exportgarantie af te geven. Zo'n exportgarantie noemen wij in de regel een 'gezondheidsverklaring' en die heeft een imker volgens EU-richtlijn 92/65 nodig als hij met zijn volken naar het buitenland wil reizen. Dat is een verklaring die achter het bureau wordt uitgeschreven als er geen melding van AVB is uit de omgeving van de kasten waarmee men wil reizen. In feite is dat een heel weinig zeggende verklaring en zou je veel meer hebben aan een zogenaamde 'negatief verklaring' die je krijgt als in de volken geen besmetting kan worden aangetoond door middel van onderzoek aan een voederkransmonster.

Actie en reactie. De Bedrijfsraad heeft per e-mail haar standpunt naar de Vaste commissie voor LNV van de Tweede Kamer der Staten-Generaal gezonden en is in gesprek gegaan met de Directie Voedselkwaliteit en Diergezondheid van MLNV. Uit dit gesprek is nogmaals duide-

lijk gebleken dat de overheid beslist geen geld meer in de bestrijding van AVB wil en zal steken. De vaste kamercommissie voor Landbouw heeft inmiddels hierover vragen gesteld aan de minister. Hieruit blijkt dat de Tweede Kamer alleen geïnteresseerd is in de gevolgen die het beleidsvoornemen zou kunnen hebben ten aanzien van de betrekkingen met de andere EU-landen. Of de imkerij het wel overleeft is voor de meeste leden van de Tweede Kamer geen issue. MLNV houdt vast aan haar standpunt en stelt dat Nederland in de pas blijft lopen met de EU-regelgeving door het aanbieden van facilitering van exportgaranties.

Meldingsplicht. In ons land geldt voor de ziekte een meldingsplicht. Dat is geregeld in de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (GWWD). De GWWD wordt niet gewijzigd, dus de meldingsplicht blijft bestaan. Dat is nodig omdat de overheid anders niet faciliterend kan/wil blijven optreden ten aanzien van het verstrekken van exportgaranties voor o.a. het reizen met volken naar het buitenland. Die exportgaranties worden afgegeven door de Rayonkantoren van de dienst VWA-RVV (Voedsel- en Warenautoriteit, onderdeel Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees). Genoemde dienst zal exportgaranties blijven afgeven mits er in uw omgeving geen melding is geweest van een uitbraak van AVB. Over de kosten van zo'n exportgarantie is nog overleg met VWA-RVV gaande. In nader overleg met de VWA-RVV zal worden besproken op welke manier een gebied na melding van een ziekte-uitbraak weer 'vrijgegeven' kan worden voor afgifte van exportgaranties. Daaraan zullen uiteraard kosten verbonden zijn die ten laste van de imkerij gaan komen.

Geen vervoersverboden. Na de melding van een uitbraak zal de overheid geen actie meer ondernemen. Er komt dus geen vervoersverbod. Verslepen van zieke volken of sterk verzwakte volken is natuurlijk in niemands belang en het zal uw zieke volken niet beter maken. De niet- of licht met sporen besmette volken, die dus geen ziekteverschijnselen vertonen, mogen wel verplaatst worden; ze vormen geen besmettingsbron voor hun nieuwe omgeving. Ze zullen zich kunnen verdedigen en dus niet beroofd worden.

Kosten. Als we alles willen laten doen (faciliteren) door de overheid net als nu, dan gaat ons dat veel geld kosten. Onze gesprekspartners konden ons daarover geen exact bedrag noemen, maar naar schatting ligt dat in de buurt van €90.000,- per jaar, uitgaande van een gemiddeld aantal uitbraken van drie. Krijgen we een jaar met veel uitbraken dan wordt dat bedrag natuurlijk aanzienlijk hoger, maar er zullen ook jaren zijn zonder uitbraken en dan hoeven we dat jaar niet te betalen. Op het bedrag krijgen we geen korting waar in eerdere contacten met MLNV wel over is gesproken. Het afsluiten van een convenant met de overheid is namelijk van de baan. MLNV wil alleen nog convenanten afsluiten met veesectoren waar de overheid een door Europese regels opgelegde plicht tot bestrijden heeft. **Hoe nu verder?** Hoe het verder moet wordt pas duidelijk als alle 'ins en outs' bekend zijn. Op dit moment van schrijven (medio februari) heeft de Tweede Kamer der Staten-Generaal zich nog niet uitgesproken over het beleidsvoornemen van de minister en zijn we nog in overleg met VWA-RVV. De bijenhouderij zal zich intussen beraden op wat ons doen staat als het beleidsvoornemen onverkort zal worden uitgevoerd.